ב"ה | גיליון 785
ערב שבת קודש
פרשת **תצוה** תשפ"ו

י-ם	17:00	18:11
ת"א	17:19	18:14
חיפה	17:18	18:13
ב"ש	17:20	18:15

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

אבן השהם בחושן

בפרשת "תצוה", משה הופך לאין – השם שלו לא מופיע בכל הפרשה. מוסבר בחסידות – שבפרשה הזו משה מגיע לאין, אין לו שם, הוא חוזר לשרשו באין. אין לך דרך לשים עליו אצבע.

אותיות **משה** מאייתות גם את המלה **השם**, כינוי לה' כבר בתורה – "ליראה את השם הנכבד". **השם** הוא היפוך אותיות **משה**. מבין ששת צירופי **משה** יש לחמשה משמעות בלשון הקדש. רבי אברהם אבולעפיא אמר שכאשר משיח יבוא הוא יתן משמעות לכל הצירופים בלשון הקדש. היום איננו יודעים את המשמעות של הכל. לשם החמישי ב-**עב** השמות, **מהש**, אין משמעות בלשון הקדש. אבל אם הופכים אותו הוא אבן טובה שמופיעה בפרשה שלנו – **שהם**, אחת האבנים הטובות בחשן. איפה משיח בפרשת תצוה? **חשן** בגימטריא **משיח**. יש בחשן 12 אבנים, כנגד 12 שבטי ישראל, לזכרון לפני ה' של נשמות ישראל. שהם היא האבן ה-11 בחשן, אבל לא רק – גם באפוד יש שתי אבני שהם, הן נמצאות על כתפי אהרן וגם עליהן חקוקים שמות שבטי ישראל לזכרון. כלומר, שהם הוא לא רק אחת מ-12 האבנים, אלא גם שתי האבנים הכלליות הן שהם. האבן ה-11 בחשן היא האבן של יוסף. כאשר משה הוציא אותנו ממצרים הוא לקח את עצמות יוסף עמו. הכח של יוסף עושה אותו המנהיג של הדור. הנשמה של יוסף מאירה באבן הזו, אבן **השהם** (ההיפוך של שם **מהש**).

(ז' אדר תשפ"ג)

אוצר הסיפור

רבי משה פיינשטיין | לעמוד בניסיון

י"ג אדר הוא יום הסתלקותו של רבי משה פיינשטיין, שהיה מגדולי הפוסקים וראשי הישיבות בתקופתו.

רבי יעקב קמניצקי זצ"ל פגש פעם את ידידו רבי משה פיינשטיין זצ"ל, כשהוא במצב רוח מרומם ביותר. סיפר לו רבי משה, כי באותו היום עמד בניסיון שנשלח לו מן השמיים:

"לפני כמה חודשים שימשתי כדיין בדין תורה, ולאחר שפסקתי לזכות אחד מן הצדדים, קיבלתי שיחת טלפון מאחד מידידיו של המפסיד. הוא האשים אותי בגסות כי טעיתי בדבר משנה וכו', ומשום כך אין תוקף לפסק הדין.

הלא היה קיר לפני (ההלכה האוסרת לעבור לפני המתפלל), ואיך אעבור?!

היום, נדהמתי לראות בביתי את אותו אדם שפגע בי באופן כה מביש. התברר כי הוא בא לבקש ממני אישור להיות שוחט. המחשבה הראשונה שעלתה בי הייתה לסלקו מן הבית... אך לבסוף החלטתי, שמכיוון שביום הכיפורים מחלתי לכל מי שפגע בי, אסור לי לשמור טינה למישהו.

הכנסתי אותו לחדרי, ערכתי לו מבחן על ידיעותיו בהלכות שחיטה, ולאחר שהלה הצליח בבחינה הענקתי לו את האישור לשמש כשוחט. כשעמד לצאת, הוכחתי אותו על התנהגותו ואמרתי לו שעבר על העבירה החמורה של ביזוי כבוד התורה. אולם הצעיר טען כי אינו מבין במה המדובר, מה גם שמעולם לא התקשר אלי! ניכרים היו דברי אמת, ושלחתי אותו לדרכו. המסקנה המתבקשת היא, כפי הנראה, שאדם אחר הסתתר תחת שם מזויף ודיבר איתי באילו בשמו".

לאחר שסיפר זאת, תיאר רבי משה לידידו את השמחה הגדולה שחש לאחר שעמד במבחן הקשה, והתעלם מעלבונו האישי אף על פי שחשב כי העומד לפניו הוא זה שפגע בו.

***

פעם היה הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל באספה שנערכה בבית מלון בניו יורק. באמצע חזרת הש"ץ, באו וקראו לו: יש טלפון מארץ ישראל! אבל הרב לא זז. ניסו שוב: רבי, יש לך טלפון! ועדיין הרב לא זז ממקומו... בסופו של דבר, סיים היהודי שעמד לצידו את תפילת שמונה עשרה, ואז יצא הרב מן החדר. כששאלו אותו למה לא יצא קודם לכן, השיב: הלא היה קיר לפני (ההלכה האוסרת לעבור לפני המתפלל), ואיך אעבור?!

בסיפורים אלו מתבלט ביצד רבי משה, כתלמיד חכם אמיתי, היה רגיש ביותר כלפי קוצו של יוד מן ההלכה – ובעיקר כלפי רגשות הזולת (כפי שההלכה קובעת). ומעניין שכאשר מחל על כבודו (וחכם שמחל

המשך בעמוד הבא

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

עמלק בזמן הזה

אפילו היום, במדה מסוימת, אין עמלק על פי פשט – כי "בא סנחריב ובלבל את כל האומות". אי אפשר לדעת מי הוא עמלק ו"כל דפריש מרובא פריש" – סתם גוי שבא, אפילו שונא ישראל, לפי פשט איני יכול לזהות שהוא עמלק. הוא בא מהרוב ורוב האנשים בעולם אינם עמלק.

יש סוברים, על פי הלכה ממש, שלכל שונא ישראל יש דין של עמלק. לפי זה אומרים שיש משהו יחודי לגמרי שדומה בין ישראל ועמלק, "את זה לְעֻמת זה עשה האלהים", שרק לשני העמים האלה אפשר 'להתגייר'. יש גוי שלא נולד עמלק, אבל הוא הופך להיות עמלק – איך? על ידי שהוא שונא את ישראל בתכלית, רוצה להשמיד את עם ישראל, כמו המן הרשע, שבאמת היה מעמלק. לכל מי שמחקה אותו יש דין עמלק, יש מצוה להרוג אותו, לאבד אותו. זהו חידוש.

על פי פשט אי אפשר 'להתגייר' להיות עמלק, או שאתה נולד עמלק או שאתה לא, ואי אפשר לזהות היום מי הוא עמלק. אם כן, אי אפשר לקיים את המצוה הזו. אבל **לפי החידוש של האחרונים, אני כן יכול להצביע על מישהו מסוים ולומר שהוא עמלק – אני יודע בדור האחרון שהנאצים הם עמלק ויש מצוה לאבד אותם, לחסל אותם. כל מי ששונא מושבע של עם ישראל – הוא רוצה לאבד את עם ישראל, אז יש מצוה לאבד אותו.**

הגר כל כך אוהב את היהודים עד שהוא רוצה להיות יהודי, אז הוא מתגייר – זהו גיור בהלכה

מאיפה החידוש הזה? במלחמה הראשונה עם עמלק כתוב "ויחלֹשׁ יהושע את עמלק ואת עמו". מה פירוש "את עמלק ואת עמו"? אין בזה דבר בתורה! עמלק הוא "עמו" – עמלק הוא עם-עמלק, לא שיש אדם אחד שנקרא עמלק ויש לו עם. משהו מוזר. זו שאלה מאד טובה בפשט. רואים שלעמלק יש עם. יש מי שרוצה ללמוד מכאן שאפשר להתגייר לעמלק, שכל אחד יכול להצטרף לעם-עמלק. לפי פירושו, "עמלק" הוא מי שנולד עמלק ו"עמו" הוא מי שמצטרף אליו. כמו הערב-רב שמשה רבינו הוציא ממצרים, הצטרפו לעם ישראל, גם עמלק הוא מגנט שמושך את כל האנשים ששונאים את היהודים, כל האנטישמים המושבעים. אחרת אין הסבר ל"את עמלק ואת עמו". כתוב בכמה מקומות בחסידות שכל פעם שכתוב "עַם" אפשר לקרוא גם עִם. פירוש דומה מאד, אפילו מחזק אחד את השני – העם שלו הוא מי שעִמו, מי שרוצה להיות עִמו, מי שרוצה להצטרף אליו. עַם הוא עִם, אני הולך עם. אפילו אם הוא לא הופך להיות עמלק, אבל הוא עושה ברית עם עמלק – הוא עמו. עמלק של הדור שלנו הוא הנאצים – היו עוד כמה עמים שעשו ברית עם הנאצים, אז הם בכלל "עמו" של עמלק וגם אותם צריכים להכרית.

מכאן גם נלמד את עומק הגיור הטוב לישראל: הגיור הרע, של גוי סתם שלא נולד עמלק, הוא על ידי שנאת ישראל. מכאן נלמד שעצם הגיור הוא אהבת ישראל. גיור הוא ודאי להאמין בה' ובתורה שלו, אבל עיקר הגיור הוא רצון הכי עמוק בנפש להזדהות עם ישראל ולהיות ישראל, להיות יהודי. כלומר, גיור בא מהאהבה הכי עצמית, הכי פנימית, של ישראל – אהבת ישראל. הגר כל כך אוהב את היהודים עד שהוא רוצה להיות יהודי, אז הוא מתגייר – זהו גיור בהלכה. אצל עמלק בדיוק ההיפך – אם הוא שונא ישראל הוא הופך להיות עמלק.

(ז' אדר ב' פ"ב)

"אוצר הפתגם

עמלק בגימטריא **ספק**, הוא כופר וציניקן, חצוף ומתריס, הפוגע בישראל כאשר יש להם ספק באמונה, "היש ה' בקרבנו אם אין". הספק פוגם בספירת הדעת, כח ההתקשרות בין בני הזוג, ועבודת בני הזוג הבונים "בית נאמן בישראל" היא למחות ביחודם האוהב כל ספק שמטיל עמלק בקשר הנצחי שלהם.

(ט"ו אלול פ"ב)

אם אתה בשמחה כל הרשעים נעלמים ואוטומטית הכל עולה.

(י"ט סיון ע"ט)

המשך מ'אוצר הסיפור':

על כבודו – כבודו מחול), התגלה שהפוגע כלל אינו זה שלפניו! הדבר מזכיר מעט את אמרתו של רבי נחמן, כי "מי שהם [בעלי מחלוקתו] חולקים עליו, גם אני חולק עליו [ואין זה אני כלל]". כאשר חושפים את הפנימיות שמאחורי המסכות החיצוניות, מתברר כי כל היהודים מאוחדים עם ה' וזה עם זה – והמחלוקות נובעות רק מטעות בזיהוי.

(מתוך "נפלאות" פ"ד)

מהדורה עיצובי: דענה אביחיל | 054-6580146